

Hrvatskoj biskupskoj konferenciji
Ksaverska cesta 12a
10000 Zagreb

Poštovani,

već neko vrijeme u različitim izjavama Hrvatske biskupske konferencije svjedočimo, prema našem mišljenju, problematičnom javnom korištenju riječi antropologija. Posljednji se primjer odnosi na poziv koji ste u četvrtak, 7. prosinca 2017. godine uputili javnosti, a u kojem se izrijekom kaže:

”U tome smislu ne bi se smjelo dogoditi, da se pod krinkom zabrinutosti da nekome ne bi bila nanesena nepravda, otvori prostor za promicanje ideologije koja ima nakanu promijeniti **same antropološke temelje poimanja obitelji.**“

Tu je rečenicu u gotovo neizmijenjenom obliku prenio niz medija. Smatramo da se takvim izjavama unosi zabuna u javnost jer se tvrdi da postoje antropološki temelji poimanja obitelji te da oni čvrsto definiraju jedan tip obitelji kao neku vrstu idealnog i jedinog mogućeg tipa društvene organizacije. Antropologija je, međutim, utemeljena na empirijskim i komparativnim izučavanjima različitih društava na svijetu te podvrgava kritici i sam pojam obitelji koji smatra često nedostatnim za opisivanje društvenih odnosa koje su stvorile raznolike kulture. S druge strane, kada se taj ipak nedostatan termin i koristi u antropologiji, ispostavlja se kako postoji iznimno mnogo raznolikih tipova obitelji te da je zapadni, u većini slučajeva heteronormativni, tek jedan od mogućih, nikako najbolji ili neki kojem bi ostali trebali stremiti. Stoga nikakvo promicanje ideologije ili svjetonazora ne može ugroziti temeljno poimanje obitelji u antropologiji koja je isključivo znanost zainteresirana za raznolikost, a ne za utemeljenje naputaka kako bi neka društva trebala živjeti.

Nešto dalje u izjavi, u dijelu koji mediji nisu prenijeli, ipak se precizira kako se u ovom pozivu pojam ”antropologija“ odnosi na kršćansku antropologiju koja doista ima temeljna i neupitna poimanja čovjeka i obitelji, ali oni nisu posljedica znanstvenog istraživanja kulture, već se radi o razumijevanju čovjeka na temelju božanske objave.

Dolje potpisani antropolozi i etnolozi obraćaju se zamolbom Hrvatskoj biskupskoj konferenciji da ubuduće u svojim objavama precizno definira na koju se antropologiju misli kako se ne bi unosila zabuna u javnost. Ovakvim olakim

korištenjem znanstvenog pojma stječe se dojam kako se HBK u svojim argumentacijama oslanja na znanstveno utemeljena istraživanja obitelji u socijalnoj i kulturnoj antropologiji te etnologiji što, sudeći prema navedenoj formulaciji, nikako nije slučaj.

Srdačno,

dr.sc. Andrew Hodges, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Sanja Đurin, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Tomislav Pletenac, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Tanja Bukovčan, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

Jelena Kupsjak, asistentica, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

dr.sc. Senka Božić Vrbančić, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

dr.sc. Tibor Komar, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Duško Petrović, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Sarah Czerny, Odsjek za kulturalne studije, FF Rijeka

dr.sc. Sanja Puljar d'Alessio, Odsjek za kulturalne studije, FF Rijeka

dr.sc. Marijana Belaj, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Tihana Rubić, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Sanja Potkonjak, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb
Duga Mavrinac, doktorantica

Kristina Vugdelija, asistentica Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Nevena Škrbić Alempijević Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Marijeta Rajković Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF Zagreb

dr.sc. Reana Senjković, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Marijana Hameršak, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Iva Pleše, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Petar Bagarić, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Orlanda Obad, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Renata Jambrešić Kirin, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Suzana Marjanić, Institut za etnologiju i folkloristiku

dr.sc. Melanija Belaj, Institut za etnologiju i folkloristiku

Lois Woestman

Heikki Wilenius, University of Helsinki

Tova Højdestrand, Dept. of Sociology, Division of Social Anthropology, Lund University, Sweden

Dr Margret Jaeger, Medical Anthropologist, SFU Linz and Vienna, Austria
Elvira Wepfer, University of Manchester

Ana Chiritoiu, PhD candidate, Central European University, Budapest

Maria Menegaki, PhD student in Social and Cultural Anthropology, UAB

Marek Mikuš, Institut Max Planck za socijalnu antropologiju, Halle, Njemačka

Dr Carola Erika Lorea, Research fellow Südasiens-Institut Heidelberg, IIAS

Research fellow, International Institute for Asian Studies, Leiden, Italian Institute of Oriental Studies, Sapienza University of Rome

Diana Dubrovska, MA, Msc, PhD student, Riga Stradins University (Latvia)

Dr. Sarbani Bandyopadhyay, Assistant Professor, Department of Sociology, St. Xavier's College, Calcutta

Shams Eldin Younis Nagmeldin, PhD, College of Music and Drama, Sudan

Federica Manfredi, Institute of Social Sciences at the Lisbon University

Prof. Tristan Platt, Emeritus Professor in Anthropology and History, Department of Social Anthropology

Dr. Stefan Dorondel, Francisc I. Rainer Institute of Anthropology Bucharest

Marko Barisic

Francesco Fanoli

Elizabeta Koneska, etnolog,kustos, N.U. Muzej na Makedonija, Skopje /
Makedonija

Máire Ní Mhórdha, Maynooth University (Ireland).

Djonnie Rahantoeknam, MSc